

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning.

Lovforslaget indeholder navnlig ændringer som følge af det samtidigt fremsatte forslag til børnelov:

Der foreslås en revision af retsplejelovens kapitel 42 a om domstolenes behandling af faderskabssager, jf. nedenfor pkt. 2.

Der foreslås en ændring af lov om forældremyndighed og samvær, således at ugifte forældre automatisk får fælles forældremyndighed, når de efter børneloven afgiver en erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Der henvises til pkt. 3 nedenfor.

Der foreslås en ophævelse af straffelovens §§ 214 og 255, jf. nedenfor pkt. 4.

Endelig foreslås nogle konsekvensændringer i anden lovgivning.

Der foreslås endvidere nogle ændringer, som ikke har umiddelbar sammenhæng med forslaget til børnelov:

Det foreslås, at gifte forældre fortsætter med at have fælles forældremyndighed efter separation eller skilsmisse, medmindre en af dem kræver, at den fælles forældremyndighed ophører, jf. nedenfor pkt. 5.

Det foreslås udtrykkeligt fastsat, at der, før der træffes afgørelse i sager om forældremyndighed og samvær, efter omstændighederne skal finde samtale sted også med børn under 12 år, jf. nedenfor pkt. 6

Endelig foreslås, at kompetencen til at meddele såkaldte skiftefritagelser efter ægteskabsloven overføres fra statsamterne til kommunerne, jf. nedenfor pkt. 7.

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 198, der blev fremsat den 9. februar 2000. Der henvises herom til Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne, s. 4768 ff., og tillæg A, s. 5530 ff.

2. Retsplejelovens regler om behandling af faderskabssager.

2.1. Gældende ret.

Reglerne om behandling af faderskabssager ved domstolene findes i retsplejelovens kapitel 42 a. Af principper i de gældende regler, som berøres af den foreslåede revision, kan fremhæves følgende:

Efter gældende ret skal sager om faderskab til børn født af ugifte kvinder (børn uden for ægteskab) rejses for statsamtet, mens sager om ægtemænds faderskab skal rejses direkte ved retten. Kan en sag om børn uden for ægteskab ikke afsluttes ved anerkendelse for statsamtet, indbringes den normalt for retten.

Efter retsplejelovens § 456 a, stk. 2, behandles faderskabssager vedrørende ægtebørn, som anlægges af ægtemanden, med visse undtagelser efter retsplejelovens almindelige regler om civile sager. Det indebærer bl.a., at parterne selv drager omsorg for at oplyse sagen, og at parterne ikke har pligt til at afgive forklaring eller til at medvirke til retsgenetiske undersøgelser. Er påstanden om, at ægtemanden ikke er barnets far, væsentligt bestyrket, kan parterne dog pålægges at medvirke til de nævnte undersøgelser.

Sager om faderskab til børn født uden for ægteskab og ægtebarnssager, der anlægges af moderen eller af barnet eller dets værge, behandles derimod efter et officierprincip. Det indebærer bl.a., at det påhviler retten at søge sagen oplyst og at inddrage de mænd, der efter det oplyste kan være far til barnet. Parterne har pligt til at medvirke ved retsgenetiske undersøgelser, moderen har pligt til at afgive forklaring om, hvem hun har haft samleje med i den periode, hvor hun er blevet gravid, og også de mænd, der inddrages i sagen, har pligt til at afgive forklaring om, hvorvidt de har haft samleje med moderen i den nævnte periode. Sagerne kan kun høves med rettens samtykke.

Efter lovens § 456 r er det kun retten, der kan genoptage en faderskabssag. Hvis anmodningen om genoptagelse fremsættes mere end tre år efter barnets fødsel, kræver genoptagelse landsrettens tilladelse.